

ANNE – MARIE SANDLER

Η Anne-Marie Sandler, μία από τις σημαντικότερες προσωπικότητες των τελευταίων δεκαετιών στο χώρο της ψυχανάλυσης, απεβίωσε στις 25 Ιουλίου 2018, αφήνοντας πίσω ένα έργο γεμάτο δημιουργικότητα και ευρηματικότητα, σημαντική κληρονομιά για όλους μας.

Η Anne-Marie Sandler γεννήθηκε στη Γενεύη το Δεκέμβριο του 1925 και έζησε εκεί μέχρι που μετακόμισε στο Λονδίνο μετά τα 20 της χρόνια. Πριν φύγει από τη Γενεύη είχε την ευκαιρία να εργασθεί με τον Piaget, ενώ στο Λονδίνο εκπαιδεύτηκε στην ψυχανάλυση παιδιών στη Hampstead Clinic και αργότερα ως ψυχαναλύτρια ενηλίκων στη British Psychoanalytical Society.

Η ευρύτητα της εκπαίδευσής της και η εμπειρία της με ενήλικες και παιδιά, καθώς και η ιδιαίτερα χαρισματική σκέψη της, της έδωσαν τη δυνατότητα να συνδέσει θεωρία και τεχνική με ένα πολύ δημιουργικό τρόπο. Οι εργασίες της παρακολουθούν την απαρτίωση του ψυχισμού τοποθετώντας γέφυρες ανάμεσα στη θεωρία των αντικειμενότροπων σχέσεων και εκείνη των ενορμήσεων, ζωντανεύοντας παράλληλα την κλινική παρατήρηση και το κλινικό ψυχαναλυτικό υλικό. Οι περιγραφές και οι θεωρητικές τοποθετήσεις της έχουν τη σαφήνεια και την ευρηματικότητα που συνδέονται με βαθειά κατανόηση της πολυπλοκότητας του ψυχισμού και με ειλικρινή αποδοχή του παιδιού και του ενήλικα, δείχνοντας καλοπροαίρετη δεκτικότητα για την ποικιλομορφία και διαφορετικότητα της ανθρώπινης φύσης.

Η Anne-Marie Sandler είναι ένας από τους ανθρώπους που συνέβαλε τα μέγιστα στη δημιουργία της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας. Τα πρώτα βήματα στο status του study group έγιναν με τη βοήθεια του Jo Sandler και της πρώτης επιτροπής με μέλη τη Janice De Saussure και τον Stavro Mentzo.

Ιδρυτικά μέλη της εταιρείας τότε το 1984 ήταν ο Πέτρος Χαρτοκόλης, η Άννα Ποταμιάνου, η Αθηνά Αλεξανδρή, ο Παναγιώτης Σακελλαρόπουλος και η

Σταυρούλα Μπεράτη. Ακολούθησαν χρόνια δύσκολα για το χτίσιμο της εταιρείας, αλλά και ενδιαφέροντα και πολύ δημιουργικά. Ορισμένα μέλη των επιτροπών άλλαζαν κατά καιρούς με συμμετοχή και της Janine Chasseguet-Smirgel για ένα διάστημα. Τα τελευταία χρόνια η επιτροπή είχε Πρόεδρο την Anne-Marie Sandler και μέλη την Dinora Pines και τον Harald Leupold-Löwenthal. Ήταν τα χρόνια που οδήγησαν στο τελευταίο βήμα, την αναγνώριση της εταιρείας ως Component Society της IPA. Η Anne-Marie Sandler όλο αυτό το διάστημα λειτούργησε στηρικτικά με ξεκάθαρη στάση εμπιστοσύνης για τη δυνατότητα της εταιρείας να προχωρήσει, αλλά και με την ικανότητα να οριοθετεί τις συγκρούσεις και να εξομαλύνει εμπόδια και δυσκολίες.

Η Anne-Marie Sandler με την οξυδέρκεια, την καθαρότητα της σκέψης της και την ευρύτητα των εμπειριών της, είχε την ικανότητα να δημιουργεί γέφυρες ανάμεσα σε ανθρώπους, παραδόσεις και θεωρητικές προσεγγίσεις, να βλέπει τη σύνθεση και όχι τις διαχωριστικές γραμμές. Για μία εταιρεία όπως η δική μας, που τα πρώτα μέλη της προέρχονταν από διαφορετικές χώρες με ποικίλες ψυχαναλυτικές εμπειρίες κλινικά και θεωρητικά το εύρος της δικής κατανόησης και η προσωπικότητά της αποτέλεσαν έναν πολύ σημαντικό συνεκτικό παράγοντα.

Μεγάλωσε στη γαλλόφωνη Ελβετία αλλά στο περιβάλλον της υπήρχε πάντα παρούσα και η γερμανική επιρροή σε κάποιο βαθμό. Στη συνέχεια βρέθηκε στο Λονδίνο σε μια εταιρεία που παρουσίαζε στους κόλπους της τα δικά της διαφορετικά θεωρητικά ρεύματα, τις δικές της συγκρούσεις και αντιπαραθέσεις. Ορισμένες φορές όταν συζητούσα μαζί της για δυσκολίες και συγκρούσεις στη δική μας εταιρεία μου έλεγε ότι αυτά συμβαίνουν σε πολλές εταιρείες αν όχι σε όλες και το βασικό είναι να παραμένει κανείς στο βασικό στόχο, που είναι η προώθηση της εταιρείας και της ψυχανάλυσης. Η φράση της αυτή δεν ήταν απλώς μια διαδικαστική οδηγία. Εξέφραζε την προσωπικότητά της, τη βαθειά ανθρώπινη στάση της, την ανοχή της και την καλοπροαίρετη υπομονή της.

Η Anne-Marie Sandler ήταν ένας άνθρωπος από τον οποίο μάθαινες ότι η ψυχανάλυση και η ψυχαναλυτική στάση δεν αφορούν μόνο την θεωρία και την τεχνική αλλά είναι ένας τρόπος, τον οποίο υιοθετείς προκειμένου να ακούς τους άλλους ανθρώπους, να κατανοείς και να προχωρείς προς την πλευρά της σύνθεσης και όχι της διάσπασης. Ταυτόχρονα και παράλληλα την χαρακτήριζε η ξεκάθαρη τοποθέτηση για διάφορα εκπαιδευτικά και διοικητικά θέματα και η σωστή εκτίμηση των συνθηκών που σε έκανε να νοιώθεις ότι πορεύεσαι με ασφάλεια και σύνεση.

Σταυρούλα Μπεράτη